

Innst. S. nr. 50

(2000-2001)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2000 under diverse kapitler administrert av Justis- og politidepartementet

St.prp. nr. 26 (2000-2001)

Til Stortinget

Sammendrag

Justisdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer i bevilgningene under diverse kapitler i statsbudsjettet for 2000.

Bevilgning på 5 mill. kroner til etablering av Rådet mot organisert kriminalitet (ROK) foreslås overført fra kap. 400 Justisdepartementet til kap. 440 Politidirektoratet.

Regjeringen har vedtatt å øke lønnen for dommere i herreds- og byrettene og lagmannsrettene med virkning fra 1. oktober 2000. Som en konsekvens av dette sett i forhold til gitt lønnskompensasjon, foreslås kap. 405 post 1 redusert med 518 000 og kap. 410 post 1 med kr 208 000.

Kap. 410 Herreds- og byrettene post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås øket med 9 mill. kroner på bakgrunn av regnskapstall.

Kap. 3410 Rettsgebyr post 1 Rettsgebyr foreslås øket med 45 mill. kroner, og post 4 Gebyrinntektene til lensmennene med 21 mill. kroner, på bakgrunn av regnskapstall.

Kap. 3430 Kriminalomsorg, post 2 Inntekter fra arbeidsdriften, blir på bakgrunn av regnskapstall foreslått redusert med 1 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 430 post 21.

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2000 ble kap. 440 Politi- og lensmannsetaten, post 1 økt med 60 mill. kroner for å kunne tilby stillinger til alle studenter som ble uteksaminert fra Politihøgskolen våren 2000. 80 av i alt 240 stillinger er fordelt til Oslo politidistrikt. Bevilgningen på kap. 441 Oslo politidistrikt, post 1 foreslås på denne bakgrunn økt med 18 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen under kap. 440 post 1. Det foreslås også å overføre 4 mill. kroner av tilleggsbevilgningen på 60 mill. kroner på kap. 440 fra post 1 til post 45 til

å dekke utgifter til politioperativt materiell og investeringer knyttet til de nye stillingene.

Det er i år ekstraordinært mange asylsøknader fra Kosovo. Politiet må avhøre en stor del av asylsøkerne og skal også sørge for uttransportering av de som ikke returnerer frivillig etter avslag på asylsøknaden. For at denne behandlingen skal skje så raskt som mulig, forventer politiet en merutgift på totalt 40 mill. kroner. Hovedtyngden av kosovoflyktningene vil sannsynligvis vende tilbake til Kosovo, og bevilgningen som er satt av i 2000 på kap. 521 post 60 Integreringstilskudd, på i alt 170 mill. kroner, kan derfor reduseres. Totalt 40 mill. kroner av denne bevilgningen foreslås overført til kap. 440, postene 1 og 21, for å dekke de nevnte ekstraordinære utgiftene. Bevilgningene under postene 1 og 21 økes med henholdsvis 16 mill. og 6 mill. kroner i 2000. De resterende 18 mill. kroner er det fremmet forslag om å bevilge under kap. 440 post 21 i budsjettet for 2001, jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001).

På grunn av regnskapsfeil foreslås dessuten å øke kap. 440 post 1 med 3,915 mill. kroner, og post 45 med 2,510 mill. kroner, samt kap. 445 post 1 med 0,045 mill. kroner.

Inntektene under kap. 3441 Oslo politidistrikt post 3 Salgsinntekter kommer i hovedsak fra salg av kjøretøy. Utsiftingen av kjøretøy i Oslo blir vesentlig mindre enn påregnet. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 1,75 mill. kroner til 50 000 kroner, mot en tilsvarende reduksjon i bevilgningen under kap. 441 post 1.

På grunn av at arbeidet har kommet i gang senere enn planlagt foreslås det på kap. 443 Oppfølging av innsynsloven å overføre 1,2 mill. kroner til kap. 445 post 1, til dekning av utgifter i forbindelse med at Statsadvokatene i Trondheim flytter fra tinghuset til Statens hus og til styrking av Oslo Statsadvokatembeter. En

halv mill. kroner overføres fra kap. 443 post 1, og 0,7 mill. kroner overføres fra post 70.

Kap. 3449 Statens innkreivingsentral post 82 Vegadministrasjonsgebyr foreslås redusert med 5 mill. kroner og post 85 Misligholdte lån i Statens lånekasse foreslås økt med 10 mill. kroner på bakgrunn av regnskapstall.

Kap. 3462 Registerenheten i Brønnøysund post 1 Gebyrinntekter foreslås på bakgrunn av regnskapstall og beregnet utvikling ut året redusert med 27,3 mill. kroner.

Etablering av Lotteritilsynet går senere enn planlagt og på denne bakgrunn er det ikke påregnet inntekter under kap. 3464 post 1 i 2000. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 20 mill. kroner.

Kap. 3465 Regjeringsadvokaten post 1 Erstatning for utgifter i rettssaker foreslås på bakgrunn av regnskapstall øket med 1,5 mill. kroner.

Kap. 466 Advokatutgifter post 1 Driftsutgifter foreslås på bakgrunn av regnskapstall øket med 45 mill. kroner.

Kap. 470 Fri rettshjelp post 1 Driftsutgifter dekker utgifter til sakkyndige og meddommere m.m. i saker der det er gitt fri sakførsel. På bakgrunn av regnskapstall foreslås det å øke bevilgningen med 1,7 mill. kroner. Av samme grunn foreslås post 70 Fri sakførsel øket med 17 mill. kroner, og post 71 Fritt rettsråd øket med 8 mill. kroner.

Kap. 3470 Fri rettshjelp post 1 Egenandeler m.m. dekker inntektene fra mottakere av fri rettshjelp som skal betale egenandel. På bakgrunn av regnskapstall foreslås å øke bevilgningen med 2,6 mill. kroner.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar post 70 Erstatning til voldsoffer, foreslås øket med 2,5 mill. kroner og post 71 Erstatningsansvar m.m., foreslås øket med 10 mill. kroner på bakgrunn av regnskapstall.

Kap. 475 Bobehandling post 1 Driftsutgifter dekker i hovedsak utgifter i forbindelse med tvangsoppløsning av aksjeselskap og konkurs, jf. konkursloven § 73. På bakgrunn av regnskapstall foreslås det å redusere bevilgningen med 7 mill. kroner.

Kap. 475 Bobehandling post 21 Spesielle driftsutgifter dekker bl.a. utgifter til bobehandlingen av Anders Jahres dødsbo. Et eventuelt krav på salær fra bostyrer i dette boet var ikke medregnet når behovet for midler i 2000 ble vurdert. Salæret er ikke blitt utbetalt siden 1997 bl.a. pga. uenighet omkring utbetalingstidspunktet. I Agder lagmannsretts avgjørelse av 14. juni 2000

ble bostyrer gitt medhold i at salæret skulle utbetales med endelig virkning. På bakgrunn av dette, samt regnskapstall og reviderte overslag over boets utgifter i 2000, foreslås å øke bevilgningen under kap. 475 post 21 med 15 mill. kroner.

Under kap. 476 Et historisk og moralsk oppgjør med behandlingen i Norge av den økonomiske likvidasjonen av den jødiske minoriteten under den 2. verdenskrig, er det bevilget 25 mill. kroner til det individuelle oppgjøret for 2000. Det er pr. 7. november 2000 benyttet 5,1 mill. kroner av disse midlene, og departementet regner med at ytterligere 3 mill. kroner må avsettes for 2000. Det foreslås å overføre resterende 17 mill. kroner fra det individuelle til det kollektive oppgjøret ved en overføring til post 70 Sikring av jødisk kultur og framtid i Norge.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Astrid Marie Nistad, Jan Petter Rasmussen og Ane Sofie Tømmerås, fra Fremskrittspartiet, Jan Simonsen og Jørn L. Stang, fra Kristelig Folkeparti, Finn Kristian Marthinsen og Åse Wisløff Nilssen, fra Høyre, lederen Kristin Krohn Devold og Bjørn Hernæs, og fra Senterpartiet, Tor Nymo, har, når det gjelder kap. 475 Bobehandling post 21 - Anders Jahres dødsbo, merket seg at boets tilgjengelige midler for 2000 var 26,64 mill. kroner, mens boet påregner utgifter på til sammen 38,3 mill. kroner.

Komiteen viser til brev datert 28. november 2000 fra Justisdepartementet, jf. vedlegg, som utdyper situasjonen vedrørende Anders Jahres dødsbo. Departementet viser til at boet fikk et betydelig og uventet merarbeid i år, noe som skyldes et intervensjonskrav fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse i søksmålet på Cayman Island, til støtte for boets motpart All Foundation.

Komiteen har merket seg at det nå verserer flere saker i rettsapparatet, og det ikke kan angis noe nærmere tidspunkt for når bobehandlingen vil bli avsluttet. Komiteen viser til merknadene i Budsjett-innst. S. nr. 4 (2000-2001), og forventer en fortsatt nøktern bruk av pengene.

Komiteen har for øvrig ingen ytterligere merknader til proposisjonen.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2000 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
Utgifter:			
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med frå kr 246 790 000 til kr 241 790 000	5 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
405		Lagmannsrettane (jf. kap. 3405)	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med frå kr 131 722 000 til kr 131 204 000	<u>518 000</u>
410		Herads- og byrettane (jf. kap. 3410)	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med frå kr 752 347 000 til kr 752 139 000	<u>208 000</u>
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med frå kr 82 721 000 til kr 91 721 000	<u>9 000 000</u>
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)	
	21	Spesielle driftsutgifter, vert redusert med frå kr 38 448 000 til kr 37 448 000	<u>1 000 000</u>
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 4 602 406 000 til kr 4 605 321 000	<u>2 915 000</u>
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med frå kr 30 311 000 til kr 36 311 000	<u>6 000 000</u>
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i> , vert auka med frå kr 203 894 000 til kr 210 404 000	<u>6 510 000</u>
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 942 900 000 til kr 959 150 000	<u>16 250 000</u>
443		Oppfølging av innsynsloven	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med frå kr 5 300 000 til kr 4 800 000	<u>500 000</u>
	70	Erstatning, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med frå kr 1 700 000 til kr 1 000 000	<u>700 000</u>
445		Den høgare påtalemakta (jf. kap. 3445)	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 61 581 000 til kr 62 826 000	<u>1 245 000</u>
466		Advokatutgifter m.m.	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 265 308 000 til kr 310 308 000	<u>45 000 000</u>
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 3 084 000 til kr 4 784 000	<u>1 700 000</u>
	70	Fri sakførsel, vert auka med frå kr 155 497 000 til kr 172 497 000	<u>17 000 000</u>
	71	Fri rettsråd, vert auka med frå kr 97 153 000 til kr 105 153 000	<u>8 000 000</u>
471		Statens erstatningsansvar	
	70	Erstatning til valdsoffer, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med frå kr 35 000 000 til kr 37 500 000	<u>2 500 000</u>
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsløyving</i> , vert auka med frå kr 68 000 000 til kr 78 000 000	<u>10 000 000</u>
475		Bubehandling	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med frå kr 29 369 000 til kr 22 369 000	<u>7 000 000</u>
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med frå kr 20 948 000 til kr 35 948 000	<u>15 000 000</u>
476		Eit historisk og moralsk oppgjer med behandling i Noreg av den økonomiske likvidasjonen av den jødiske minoriteten under 2. verdskrigen	
	70	Sikring av jødisk kultur og framtid i Noreg, vert bevilga med	<u>17 000 000</u>
	72	Erkjenningstyting, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med frå kr 25 000 000 til kr 8 000 000	<u>17 000 000</u>

Kap.	Post	Formål:	Kroner
Inntekter:			
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)	
	1	Rettsgebyr, vert auka med frå kr 662 454 000 til kr 707 454 000	45 000 000
	4	Gebyrinntektene til lensmennene, vert auka med frå kr 91 865 000 til kr 112 865 000	21 000 000
3430		Kriminalomsorg (jf. kap. 430)	
	2	Inntekter frå arbeidsdrifta, vert redusert med frå kr 38 291 000 til kr 37 291 000	1 000 000
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)	
	3	Salsinntekter, vert redusert med frå kr 1 800 000 til kr 50 000	1 750 000
3449		Statens innkrevjingssentral (jf. kap. 449)	
	82	Vegadministrasjonsgebyr, vert redusert med frå kr 49 000 000 til kr 44 000 000	5 000 000
	85	Misleghaldne lån i Statens lånekasse, vert auka med frå kr 82 500 000 til kr 92 500 000	10 000 000
3462		Registereininga i Brønnøysund (jf. kap. 462)	
	1	Gebyrinntekter, vert redusert med frå kr 379 300 000 til kr 352 000 000	27 300 000
3464		Statens Lotteritilsyn (jf. kap. 464)	
	1	Gebyrer, vert redusert med frå kr 20 000 000 til kr 0	20 000 000
3465		Regjeringsadvokaten (jf. kap. 465)	
	1	Erstatning for utgifter i rettsaker, vert auka med frå kr 2 422 000 til kr 3 922 000	1 500 000
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	
	1	Eigendelar m.m., vert auka med frå kr 10 300 000 til kr 12 900 000	2 600 000

Oslo, i justiskomiteen, den 29. november 2000

Kristin Krohn Devold
leder

Finn Kristian Marthinsen
ordfører

Jan Simonsen
sekretær

Vedlegg**Brev fra Justisdepartementet ved settestatsråden Bjørn Tore Godal til justiskomiteen, datert 28. november 2000****St.prp. nr. 26 (2000-2001) om endringer på statsbudsjettet for 2000. Kap. 475 Bobehandling.**

Det vises til telefaks av 24. november 2000 vedrørende ovennevnte. Jeg er i statsråd av 7. april 2000 utnevnt til settestatsråd for Hanne Harlem i saker Justisdepartementet behandler i tilknytning til dødsboet etter Anders Jahre. Jeg vil med dette gi en kort redegjørelse for status, fremdrift og antatte fremtidige kostnader knyttet til behandlingen av Anders Jahres dødsbo.

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2000 ble bevilgningsforslaget på kap. 475 post 21 nedjustert med 6 mill. Videre ble 7,74 mill. kroner overført fra 1999 til 2000 på kap. 475 post 21. Boets tilgjengelige

bevilgning i 2000 er etter dette 24,64 mill. kroner. Det er pr. 24. november 2000 brukt 33 944 793 kroner til Anders Jahres dødsbo. I forbindelse med tilleggsbevilgningsforslaget var Justisdepartementet i kontakt med bobestyrer og etter det opplyste kan boet påregne utgifter på til sammen ca. 38,3 mill. kroner i 2000. Det påpekes at bevilgningen er meget vanskelig å anslå. Tilleggsforslaget er en oppfølging av kgl. res. av 11. august 2000 om fullmakt til videre utbetaling til Anders Jahres dødsbo.

Nedenfor følger en oversikt over forbruket på kap. 475 fra 1995-2000

(Tallene er avrundet)

Forbruk 1995	Forbruk 1996	Forbruk 1997	Forbruk 1998	Forbruk 1999	Forbruk 2000*	Forbruk totalt*
33 000	15 000	16 000	7 600	11 300	39 600	122 500

* Anslag

Boet er involvert i flere søksmål innenlands og utenlands.

I Norge tok boet ut søksmål mot Lazard Brothers & Co (Anders Jahres engelske bankforbindelse), Hugo Kindersley og Bjørn Bettum i april 1996. Hovedforhandling i saken ble påbegynt 20. mars 2000, og ble utsatt i juni som følge av Bjørn Bettums sykdom. Boet er av den oppfatning at det ikke er rettslig grunnlag for slik utsettelse, og påkjærte byrettens kjennelse til Agder lagmannsrett. Lagmannsretten stadfestet byrettens kjennelse og spørsmålet er for tiden til behandling i Høyesteretts kjæremålsutvalg. Byretten har i påvente av avgjørelse fra Kjæremålsutvalget foretatt berømmelse av fortsatt hovedforhandling med oppstart 17. april 2001. Det er satt av 10 uker til behandling av saken. Dersom hovedforhandling gjennomføres som planlagt, forventes det å foreligge en avgjørelse i første instans høsten 2001.

Boet er videre involvert i en tvist mot Cayman-selskapet Forrester Maritime Limited. Saken dreier seg om retten til et kapitalnedsettelsesbeløp etter at Bulls Tankrederi AS i 1997 foretok nedsettelse av aksjekapitalen. Boet fikk ikke medhold i byretten i sitt krav om at kapitalnedsettelsesbeløpet tilkom Anders Jahres dødsbo. Saken er anket inn for Agder lagmannsrett, og ankeforhandling er berømmet til 15. oktober 2001. Det er avsatt 8 uker til saken. Dersom ankeforhandling gjennomføres som planlagt forventes det å foreligge en avgjørelse fra lagmannsretten i første halvår 2002.

Hoveddelen av Anders Jahres utenlandsformue ble i 1976 lagt inn i stiftelsen Continental Foundation. Boet har vært av den oppfatning at stiftelsen er ugyldig, og boets gyldighetsinnsigelse er grunnlaget for boets beslutning i 1994 om rettergangsskritt i utlandet for å hjemføre utenlandsformuen. Boet fikk i november 1999 medhold i Privy Council i at Continental Foundation var en ugyldig stiftelse. Som en følge av at den caymanske domstol i 1995 besluttet en oppdeling av saken slik at gyldighetsspørsmålet skulle være gjenstand for særskilt behandling, står saken igjen for caymansk førsteinstans. Cayman-domstolen skal nå ta stilling til hvem av de ulike pretendentene som er berettiget til midlene som i dag holdes i Aall Foundation.

Eikland AS har intervenert i Cayman-søksmålet, og fikk i juli 2000 partsstatus på linje med boet. Mens boet og Eikland AS har en felles oppfatning om at Thorleif Monsen opptrådte som stråmann for Anders Jahre ved etableringen av Continental Foundation, og at Anders Jahre ikke hadde til hensikt å disponere utenlandsformuen for veldedige formål, er boet og Eikland uenige om eierskapet til formuen.

Også Anders Jahres Humanitære Stiftelse har krevet intervensjon i søksmålet på Cayman Island til støtte for boets motpart Aall Foundation. Intervensjonsbegjæringen ble behandlet av caymansk førsteinstans 22. november 2000, og noen avgjørelse av spørsmålet foreligger således ikke. Intervensjonskravet har skapt

et betydelig og uventet merarbeid for boet i siste halvår. Boet kan ikke utelukke at det vil bli møtt med flere formelle innsigelser fra sine motparter på Cayman Island. Slike innsigelser har til nå ikke blitt fremsatt, og det er således ikke mulig å angi nærmere når saken på Cayman Islands forventes å være avsluttet.

Det er usikkerhet knyttet til de fremtidige kostnadene, hovedsakelig som følge av utviklingen i Lazard-søksmålet og Caymansøksmålet. Det vises til omtale i St.prp. nr. 1 (2000-2001). Jeg kan dessverre ikke angi et nærmere tidspunkt for når bobehandlingen vil bli avsluttet. Det har i løpet av det siste år vært ført forliksforhandlinger uten at dette foreløpig har lyktes.